

Beste collega's,

Het afgelopen jaar hebben de drie expertisegroepen vanuit Visio, Bartimeus en Robert Coppes de krachten gebundeld. We hebben bestaande expertise uitgewisseld. Dit heeft geresulteerd in de beschrijving van drie bestaande methodieken en de toepassing daarvan in onze organisaties. In deze nieuwsbrief lichten we een tweede methodiek eruit, te weten de WerkWijzer 2.0. De samenvattingen van de methodieken zijn terug te vinden op de afzonderlijke intranetpagina's van de organisaties.

December een "feestmaand". Hoezo?

Tips

- Een cadeautje krijgen is leuker als je weet wat het is, zoek het samen uit, pak het samen in en leg het samen onder de boom.
- Denk na wat het handig tijdstip is om te vieren, b.v. overdag, dan kan je daarna bijkomen van alle prikkels.
- Gebruik een aftelkalender of een adventkalender.
- Geef aan hoe de dag precies verloopt (wanneer komen de gasten, wanneer eten, wanneer cadeautjes uitpakken, etc.)
- Zorg ervoor dat iemand zich ergens terug kan trekken als de prikkels teveel worden.
- Denk na over wanneer wordt het feest een lijdensweg en hoe kan je dat dan voorkomen.
- Zet niet direct na Sinterklaas de kerstboom, zodat het kind eerst kan bijkomen van de Sinterklaasdrukke.

December een feestmaand, hoezo?

Terry van Beek schreef het volgende gedicht:

Er is een kindeke geboren op aard,
en dat vieren we met elkaar.
Maar samen doen, dat kan ik niet
en daarom vinden ze mij maar raar.
Al die lichtjes doen pijn in mijn ogen,
de muziek knalt in mijn kop.
Alles glittert, glimmert, schittert,
wanneer houdt dat nu eens op.
Er is geen enkele dag hetzelfde,
mijn structuur is helemaal kwijt.
Juf vindt dat ik moet genieten,
van die rare, vreemde tijd.
Terwijl iedereen die feesten leuk vindt,
denk ik: was het maar geweest.
Was het vast maar januari,
dan is het voor mij weer feest.

WerkWijzer 2.0 (uitgave Bartiméus)

Werkboek voor het ondersteunen van mensen met een visuele beperking in combinatie met een autismespectrumstoornis

Doel

Het optimaliseren van de ontwikkeling van een cliënt en van zijn kwaliteit van leven, door het geven van inzichten en praktische handvatten t.a.v. de omgang met de autistische spectrumstoornis, waarbij rekening gehouden wordt met de visuele beperking.

Opbouw

Het eerste deel van de WerkWijzer 2.0 bestaat uit theorie over de visuele beperking, over ASS en over de combinatie van visuele beperking, ASS (en een verstandelijke beperking).

Het tweede deel van de Werkwijzer 2.0. geeft praktische tips/adviezen t.a.v. aanpassingen in de omgeving en de ondersteuning in de communicatie. Deze tips/adviezen zijn specifiek gericht op de doelgroep VIB-ASS.

Implementatie

Aan de hand van een casus wordt de WerkWijzer 2.0 geïmplementeerd. Belangrijk is dat iedereen die bij de cliënt betrokken is deelneemt aan het implementatietraject. In een basisdocument wordt vastgelegd wat er van deze cliënt bekend is en welke ondersteuning er noodzakelijk is. Met elkaar wordt de vraag m.b.t. de cliënt vastgesteld. Iedereen wordt geschoold. Om de vraag te kunnen beantwoorden wordt met elkaar een stappenplan opgesteld, dat uitgevoerd en geëvalueerd wordt.

Onderbouwing

Deze methodiek is ontwikkeld in samenwerking met het Centrum voor Consultatie en Expertise (CCE); de combinatie van de visuele beperking en autismespectrumstoornis vraagt om een specifieke en aangepaste ondersteuning. De theorie over de combinatie van de visuele beperking en autismespectrumstoornis wordt onderbouwd uit bestaande wetenschappelijke literatuur, en uit 'best practice'.

Interessant boek

Binnen Bartiméus wordt deze methodiek als basis gebruikt t.a.v. de omgang met én het begeleiden van mensen met een autistische spectrumstoornis en visuele beperking. Een korte introductie hierop vind je hiernaast.

<https://www.bartimeus.nl/boek-werkwijzer-20>

In Markant 2 2017 (blz 18 t/m 23) staat een artikel over de implementatie van de WerkWijzer 2.0

[Markant 2017, nummer 2 by Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland - issuu](#)

Dit is een gezamenlijke nieuwsbrief vanuit de kennis & expertisegroep ASS Visio, Bartimeus en Robert Coppes
Info: jannekeopenneer@visio.org ; apouwels@bartimeus.nl avdheuvel@robertcoppes.nl